

Miten tehdä hyvä aloite Keskustanuorissa

Tämä lyhyt opas on tarkoitettu aate- ja aloiteiltojen tueksi. Ohjeen pääpainot koskettavat poliittisten aloitteiden kirjoittamista, mutta soveltuvat myös pääosin myös järjestöllisten aloitteiden kirjoittamiseen. Järjestöllisistä aloitteista on oma huomio tämän ohjeen lopussa.

Sisällys

Hyvän aloitteen rakenne	1
ALOITE-ESIMERKKI 1. Satakunnan Keskustanuoret: Lisää koulunkäynninohjaajia	1
ALOITE-ESIMERKKI 2. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret: Verenluovutuskiellon poistaminen vakituudessa suhteessa tapahtuvasta miesten välisestä seksistä	2
Millainen aloite ei yleensä menesty?	3
ALOITE-ESIMERKKI 3. Pohjois-Savon Keskustanuoret: Kiintiöpaikkoja lisättävä kriittisille aloille	3
ALOITE-ESIMERKKI 4. Keski-Suomen Keskustanuoret: Nuorten jäsenyyttä helpotettava	4
Haluan tehdä järjestöllisen aloitteen	4
ALOITE-ESIMERKKI 5. Varsinais-Suomen Keskustanuoret: Keskustanuorille asiakirjapankki	5

Hyvän aloitteen rakenne

Hyvä aloite Keskustanuorten liittokokoukseen, valtuuskuntaan tai Keskustan puoluekokoukseen on rakenteeltaan kohtuullisen lyhyt sekä ytimekäs. Hyvässä aloitteessa on jo otsikossa ponteva tahto tai konkreettinen toimi asian osalta (kts aloite-esimerkki 1). Aloitteessa ei ole usein välttämätöntä pohjustaa aloitteen kohdetta, vaan asiaan voidaan mennä pidemmittä puheitta suoraan. Mikäli aloitetta halutaan lähteistää, voidaan lähdeaineistoa sijoittaa aloitteen sisälle tai sen loppuun (kts aloite-esimerkki 2.). Visuaaliset taulukot voivat tuoda kokousasiakirjaan värikästä vaihtelua kymmenien tekstisivujen keskelle.

Hyvä aloite vastaa johonkin tarpeeseen, esimerkiksi jotain on lisättävä/vähennettävä/poistettava/kehitettävä ym. Pidemmän aloitteen loppuun voi myös tehdä tiivistelmän, jossa mainitaan vielä kerran aloitteen tekijän nimi (kts. aloite-esimerkki 2)

ALOITE-ESIMERKKI 1. Satakunnan Keskustanuoret: Lisää koulunkäynninohjaajia

Satakunnan Keskustanuoret vaatii enemmän määrärahoja koulunkäynninavustajien lisäämiseen kouluissa ja oppilaitoksissa.

Suurten luokkakokojen vuoksi opettaja ei ehdi tunnin aikana auttamaan kaikkia apua tarvitsevia, myös erityislapsien määrä luokissa on kasvussa. Näin esim. oppimisvaikeudet jäävät helpommin huomaamatta ja syrjäytymisriski kasvaa kun koulunkäynti vaikeutuu eikä sen vuoksi kiinnosta. Lisäämällä käsipareja luokkiin investoidaan tulevaisuuteen ja saadaan koulunkäynti kaikille sujuvammaksi.

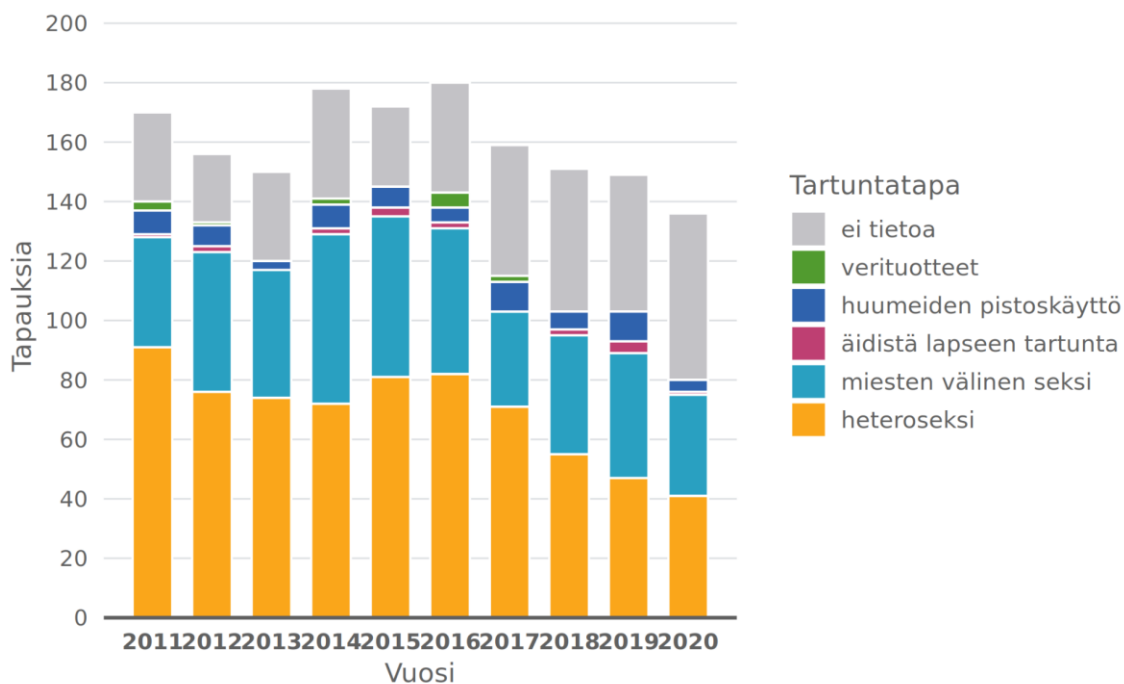
ALOITE-ESIMERKKI 2. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret: Verenluovutuskiellon poistaminen vakituudessa suhteessa tapahtuvasta miesten välisestä seksistä

Verituotteista on koko ajan huutava pula. Jo ennen COVID-19-pandemiaa Punaisen ristin Veripalvelu etsi kuumeisesti uusia nuoria verenluovuttajia vastaamaan verituotteiden tarpeeseen. Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuorten mielestä yksi osa ratkaisua verituotepulaan olisi verenluovutuskiellon yhdenvertaistaminen eri seksuaalisten suuntautumisten välillä siten, että verenluovutuskielto ei riipu enää seksuaalisesta suuntautumisesta tai siitä, minkä sukupuolen edustajan kanssa on harrastanut seksiä uudessa tai vakiintuneessa suhteessa.

Tällä hetkellä miesten välisestä seksistä joutuu neljän (4) kuukauden luovutuskieltoon, vaikka kyseessä olisi vakituinen seksikumppani. Myös uudesta mies-nainen- tai nainen-nainen-seksikumppanista tai joutuu neljän (4) kuukauden verenluovutuskieltoon, mutta jos kyseessä on vakituinen suhde tai seksikumppani, henkilöt eivät joudu ollenkaan verenluovutuskieltoon. Veripalvelun mukaan ero verenluovutuskiellon määräytymisestä johtuu korkeammasta HIV-tartunnan riskistä miesten välisessä seksissä (lähde 1), mutta tämä ei pidä enää 2020-luvulla paikkaansa.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan 29 % Suomessa havaituista HIV-tartunnoista olivat peräisin heteroseksistä ja 26 % tartunnoista oli peräisin miesten välisestä seksistä vuonna 2020 (lähde 2). Tämän lisäksi HIV-tartuntojen määrä on Suomessa laskussa (kuva 1).

Hiv-tapaukset tartuntatavan mukaan 2011-2020

Lähde: Tartuntatautirekisteri, THL 2021

Kuva 1. HIV-tartuntatapaukset (lkm) tartuntaryhmän mukaan vuosina 2011-2020. Kuva on peräisin THL:n nettisivuilta (lähde 2).

Pohjois-Pohjanmaan Keskustanuoret esittävät aloitteessaan, että verenluovutuskielto poistetaan vakituudessa suhteessa tapahtuvasta miesten välisestä seksistä, koska HIV-tartunnan riski ei ole enää korkeampi vakituudessa suhteessa tapahtuvassa miesten välisessä seksissä kuin vakituudessa suhteessa tapahtuvassa mies-nais- tai naisparin välisessä seksissä.

lähde 1. Seksi ja seksikäyttäytyminen, Voitko sinä luovuttaa?, Veripalvelu, Punainen risti [luettu 19.9.2021], linkki: <https://www.veripalvelu.fi/verenluovutus/luovuta-verta/Voitko-luovuttaa>

lähde 2. HIV ja AIDS esiintyvyys ja tilastot, Infektiotaudit ja rokotukset Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos [luettu 19.9.2021], linkki: <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/taudit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/hiv/hiv-ja-aids-esiintyvyys-ja-tilasto>

Millainen aloite ei yleensä menesty?

Sinänsä huonoja aloitteita ei ole olemassa. Aloitteen tekijällä on usein perusteltu ajatus jonkin epäkohdan muuttamisesta yhteiskunnassa, mutta aloitteen sanamuodot ovat heikosti valittuja tai aloitteen vaatimukset ovat liian mahdottomia. Esimerkiksi haastavia aloitteita ovat sellaiset, joissa jotain vaaditaan kaikille ja pakottavasti (esim. ”Jokaiseen kouluun läskisoospäivä kerran kuukaudessa”, tällainen aloite ei ota huomioon niitä, jotka eivät syö lihaa). Hyvän aloitteen otsikko ja sisältö vastaavat toisiaan (vrt. aloite-esimerkki 3). On myös hyvä tarkistaa ennen aloitteen lähettämistä, että asiasisältö on oikein kirjoitettu, sillä tämä lisää aloitteen uskottavuutta ja parantaa myös sen menestymistä, vaikkakaan oikeinkirjoituksella ei ole täydellisen ja edistettävän aloitteen edellytys. Kun aloite on kerran käsitelty liiton tai puolueen hallituksessa, sen sisältöä ei voi muuttaa edes yhden välimerkin puuttumisen vuoksi.

Joskus pilkuillakin voi olla merkitystä, vrt lauseet: *Armoa ei, Siperiaan! TAI Armoa, ei Siperiaan!*

ALOITE-ESIMERKKI 3. Pohjois-Savon Keskustanuoret: Kiintiöpaikkoja lisättävä kriittisille aloille

Kriittiselle aloille lisää aloituspaikkoja - tällä tavalla lisää ammattiosaajia Suomeen. Suomessa on huutava pula tietyille ammattiryhmille ja halukkaita aloille on, mutta aloituspaikkoja on liian vähän. Tämän vuoksi ei saada tarpeeksi osaavaa työvoimaa työvoimaa tarvitseville aloille. Tällöin aloituspaikkoja on lisättävä kriittisille aloille, jotta saadaan lisättyä osaamista ja työntekijöitä Suomeen.

Valtuuskunta ei yhdy aloitteeseen

Keskustanuoret haluaa huomioida työvoiman tarpeen erilaisilla alueilla ja toivoo kriittisille aloille lisää aloituspaikkoja. Valtuuskunta ei kuitenkaan voi yhtyä aloitteeseen, sillä aloitteen otsikko ja sisältö eivät vastaa toisiaan.

ALOITE-ESIMERKKI 4. Keski-Suomen Keskustanuoret: Nuorten jäsenyyttä helpotettava

Keski-Suomen Keskustanuorten mielestä kaikkien alle 30-vuotaiden Keskustan jäsenten tulisi olla samalla myös Keskustanuorten jäseniä. Näin kaikki keskustalaiset nuoret saisivat paremmin vertaistukea ja saisivat kehittyä aktiivisiksi kansalaisiksi. Nuoret jäsenet voisivat myös toimia tätä kautta yhdessä Keskustan eri kuntayhdistysten kanssa paljon nykyistä helpommin. Samalla Keskustanuorten jäsenmäärä kasvaisi. Mainitun kaltainen järjestely myös helpottaisi siirtymistä keskustanuorista ukkopuolueen lämpimään syliin, kun ikä keskustanuorissa tulee täyteen.

Liittohallituksen vastausesitys: Valtuuskunta ei yhdy aloitteeseen

Keskustassa on nykyisellään mahdollisuus olla jäsen sekä puolueessa että sisarjärjestöissä yhtä aikaa. Vain yksi jäsenyys voi olla varsinainen, loppujen jäsenyyksien tulee olla rinnakkaisia. Rinnakkaiset jäsenet huomioidaan esimerkiksi kunnallisjärjestöjen ja piirien kokousedustuksia laskettaessa, mutta puoluekokousedustajien osalta huomioidaan vain osaston varsinaiset jäsenet. Sama koskee laskettaessa piirien edustajia liittokokouksiin.

Toivottavaa olisi, että liittyessään jäseneksi nuoret olisivat nimenomaan Keskustanuorten varsinaisia jäseniä, mutta tähän ei voida ketään pakottaa. Sekä puolueen että Keskustanuorten tulee entistä enemmän kertoa omasta toiminnastaan rinnakkaisjäsenilleen, jotta jäsenyydet eri keskustajärjestöissä olisivat luonteva osa jäsenpolkua.

Hyvä aloite on myös hyvin yleismaailmallinen tai koskettaa mahdollisimman laajaa väestönosaa tai on alueellisesti tärkeä. Toki lähiympäristön parantaminen on helpompi toteuttaa paikallisesti kuin valtakunnallisen järjestön ajamana, esimerkiksi ”Koulukadun nopeusrajoitusta Alkion kunnassa alennettava 30 kilometriin tunnissa” vrt. ”Yleinen nopeusrajoitus nostettava 90 kilometriin tunnissa”. Siksi alueellisuudella tarkoitetaan vähintään maa- tai seutukunnan kokoista aluetta.

Voit katsoa esimerkkejä hyväksytyistä poliittisista aloitteista Keskustanuorten jäsenoppaan hyväksytyt poliittiset aloitteet osiosta.

Haluan tehdä järjestöllisen aloitteen

Järjestöllisten aloitteiden kulmakivenä on usein se, että asia on jo valmisteltu tai on tulossa valmisteluun liiton tai puolueen puolesta (kts aloite-esimerkki 5). Usein onkin hyvä tiedustella piirin työntekijältä tai liittotoimistolta, onko tätä asiaa huomioitu tai voidaanko sitä parantaa suoraan ilman liittokokouksen käsittelyä (esimerkki ”liittotoimiston miesten vessan kansi vaihdettava” tai ”liitolle hankittava videonmuokkausohjelma”). Monessa tapauksessa vastaus on yllättävästi kyllä. Järjestöllisiä muutoksia voikin kohtuu helposti saada läpi suoralla yhteydellä liittoon. Tietysti laajemmin jäsenistöä tai järjestön tilaa

koskevilla kysymyksissä aloite on suotava, esimerkiksi mikäli halutaan muuttaa järjestön sääntöjä. Hyvä järjestöllinen aloite palvelee koko jäsenistöä (kts. aloite-esimerkki 6.)

ALOITE-ESIMERKKI 5. Varsinais-Suomen Keskustanuoret: Keskustanuorille asiakirjapankki

Varsinais-Suomen Keskustanuoret esittää, että Keskustanuorille on luotava kattava asiakirjapankki piirien, osastojen sekä henkilöjäsenten käyttöön.

Liitolla on tällä hetkellä hyvin rajoittunut asiakirjapankki piirien ja osastojen käyttöön. Julkisesti saatavat muutamat asiakirjat, esimerkiksi piirien sääntömääräisten vuosikokousten esityslistapohjat, eivät kuitenkaan noudata liiton omaa visuaalista ohjeistusta.

Keskustanuoret on kasvatusjärjestö. Yhtenäinen asiakirjahallinto parhaimmillaan opettaa myös piirien ja osastojen toimijoita laatimaan asianmukaisia kokousasiakirjoja. Samalla asiakirjapankki helpottaa piirien ja osastojen toimintaa sekä samalla yhtenäistää keskustanuorten asiakirjahallintoa sen visuaalinen ohjeistuksen mukaiseksi.

Varsinais-Suomen Keskustanuorten mielestä liiton nettisivuilta tulisi jatkossa löytyä ainakin seuraavat asiakirjapohjat: yleinen keskustanuorten asiakirjapohja, esityslista- ja pöytäkirjapohjat yleisille kokouksille sekä hallituksen kokouksille.

ALOITE-ESIMERKKI 6. Keski-Suomen Keskustanuoret: Oppia aloitteiden tekoon

Aloite – mikä se on? Tänä päivänä kaikilla järjestön aktiivijäsenillä ei ole tietoa, kuinka aloite tehdään, miksi aloitteita tehdään ja minkälaisia aloitteita on? Keski-Suomen Keskustanuoret esittävät, että tulevaisuudessa liitto järjestää aloitekoulutusillan. Vuosittain pidettävä aloitekoulutus helpottaisi aloitteiden tekoa erityisesti uusille ja nuoremmille jäsenille, sekä kasvattaisi aktiiviseen kansalaisuuteen Keskustanuorten periaatteiden mukaisesti. Näin saataisiin uusia askelmerkkejä ja oppia, kuinka vaikuttaa Keskustanuorissa.

Liittohallituksen vastausesitys: Valtuuskunta yhtyy aloitteeseen

Keskustanuoret tunnistaa aloitteessa esitetyn huolen. Kasvatusjärjestölle onkin tärkeää kasvattaa ja kouluttaa jäsenistöään, jotta jäsenet oppivat järjestötoiminnan salat ja saavat vaikuttamiseen tarvittavia (kansalais)taitoja.

Sen lisäksi, että piirit voivat itsenäisesti valistaa uusia toimijoitaan piirin tapoihin ja jakaa 'perimätietona' eteenpäin hyviksi kokemiaan menetelmiä, on piireillä jo nyt muitakin mahdollisuuksia opin jakamiseen. Esimerkiksi poliittista sihteerä tai muita järjestön konkareita voi pyytää erittäin matalalla kynnyksellä kouluttajiksi tilaisuuksiin jo nyt. Jatkossa Keskustanuoret kiinnittää järjestötoimijoiden aloitekouluttamiseen entistä enemmän huomiota vaikkapa järjestämällä säännöllisesti piiritoimijoille koulutustilaisuuksia ja hyödyntämällä Keskustanuorten Moodle-alustaa kirjoitusohjeiden jakamiseen.

Keskustanuorilla on jo käytössään Moodle-alustalle rakennettu Jäsenopas-osio, johon kerätään toimintaa helpottavia asiakirjoja ja muita tarpeellisia dokumentteja. Alustalle pyritään keräämään yhteen paikkaan myös muu toimintaan liittyvä materiaali, kuten koulutusmateriaali, jotta jäsenten ei tarvitse etsiä tietoa useasta paikasta.